

รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2565 ของ สคช.

พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน ร่วมขับเคลื่อน แผนฯ 13 สร้างอนาคตไทย

วันศุกร์ที่ 23 กันยายน 2565
เวลา 9.00 – 12.00 น.

สารบัญ

	หน้า
กำหนดการประชุมประจำปี 2565 ของ สศช.	1
คำกล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม โดยประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	2
การนำเสนอสาระสำคัญของร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	3
การเสวนา หัวข้อ “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน”	9
ช่วงที่ 1: การขับเคลื่อนประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	9
ช่วงที่ 2: แนวทางในการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนและความไม่แน่นอนทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	13
ช่วงที่ 3: การตอบคำถามจากผู้เข้าร่วมประชุม	17
สรุปความเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม	21

กำหนดการประชุมประจำปี 2565
ของ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน”

วันศุกร์ที่ 23 กันยายน ๒๕๖๕ เวลา 09.00 – 12.00 น.

เวลา 09.00 น. – 09.05 น.	ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน ผู้ดำเนินรายการ กล่าวนำสู่การประชุม
เวลา 09.05 น. – 09.15 น.	นำเสนอวิดีโอทัศน์ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างอนาคตไทย”
เวลา 09.15 น. – 09.20 น.	ศ.ดร.สนธิ อักษรแก้ว ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม
เวลา 09.20 น. – 09.50 น.	นายดนุชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ นำเสนอสาระสำคัญของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ
เวลา 09.50 น. – 11.20 น.	การเสวนา หัวข้อ “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน” โดยวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ■ นางสาวจริพร จารุกรสกุล ประธานคณะกรรมการบริษัท และประธาน เจ้าหน้าที่บริหารกลุ่ม บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ■ นายเรืองโรจน์ พูนผล ประธานกลุ่ม บริษัท กลสิกร บิซิเนสเทคโนโลยี กรุ๊ป ■ นายอรุณ นวราช กรรมการผู้จัดการ บริษัท สวนสามพราน จำกัด ■ นายณที สิทธิประศาสน์ รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงาน หมุนเวียน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรรมการและ เลขานุการสถาบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ■ นายดนุชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ
	<i>ดำเนินรายการโดย ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน</i>
เวลา 11.20 น. – 12.00 น.	วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิตอบคำถามจากผู้เข้าร่วมประชุม

คำกล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

โดย ศาสตราจารย์ ดร.สนธิ อักษรแก้ว ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาเข้าร่วมและเสนอความคิดเห็นในการประชุมประจำปี 2565 ซึ่งการประชุมครั้งนี้ ใช้ชื่อว่า “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน” เนื่องจากในอีกไม่กี่วันข้างหน้า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ใช้อยู่จะสิ้นสุดลง และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ซึ่งเป็นช่วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะประกาศใช้อย่างเป็นทางการ จึงขอใช้โอกาสนี้ในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้แผนฉบับใหม่ และเชิญชวนทุกท่านมาร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ไปด้วยกัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั่วประเทศ ตั้งแต่การกำหนดกรอบแผนฯ ไปจนถึงการจัดทำร่างแผนฯ โดยสภาพัฒน์ได้จัดการระดมความเห็นใน 18 กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ รวมถึงระดมความเห็นเฉพาะกลุ่มในส่วนกลางประกอบด้วย กลุ่มภาคราชการ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน และสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในหลากหลายสาขา จากหลากหลายภาคส่วน เข้ามาร่วมจัดทำแผนฯ รวมทั้งได้จัดช่องทางออนไลน์และสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้โดยสะดวก จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เป็นประเด็นที่ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหลากหลายภาคส่วนในพื้นที่ต่าง ๆ เห็นร่วมกันว่ามีความสำคัญสูงต่อการ “พลิกโฉม” ประเทศในช่วงระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ (พ.ศ. 2566-2570)

คำว่า “พลิกโฉมประเทศไทย” แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่ต้องการจะสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน พร้อมกับยกระดับขีดความสามารถเพื่อสร้างสรรค์โอกาสจากบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งหวังที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีสังคมที่ก้าวหน้า และเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่ทุกคนอยากเห็นและอยากให้เกิดขึ้น สะท้อนผ่านแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในทั้ง 13 หมวดหมายการพัฒนา

สภาพัฒน์ตระหนักดีว่าความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนคือแรงผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ให้เกิดขึ้นจริงในทุกระดับและทุกพื้นที่ การเสวนาในวันนี้ วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน จะร่วมกันขบคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ว่าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ผ่านการประสานกำลังจากทุกองคาพยพของสังคม จะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไร และเพื่อให้ได้รับความเห็นจากมุมมองที่หลากหลายสำหรับนำไปใช้ขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน รวมถึงท่านวิทยากร ที่ได้สละเวลามาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 อีกครั้งหนึ่ง ผมเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่า เราจะสามารถ “พลิกโฉมประเทศไทย” ประสบผลสำเร็จได้อย่างแท้จริง หากเราทุกคน “ก้าวไปด้วยกัน” และ “ทำร่วมกัน”

การนำเสนอสาระสำคัญของร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

และแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

โดย นายดอนุชา พิษนันทน์ เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายดอนุชา พิษนันทน์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวว่า สศช. และภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ได้ร่วมกันจัดทำร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ซึ่งผ่านขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาแล้วเสร็จ และมีกำหนดที่จะประกาศใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2565 จึงขอเชิญชวนทุกท่านมาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการร่วมกันขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1. ทิศทางประเทศไทย

ในปี 2580 หรือในอีก 15 ปีข้างหน้า ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้คนไทยทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้ที่มั่นคง มีความเหลื่อมล้ำลดลง สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนมีสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพดีขึ้น

1.1 ความท้าทายที่ไทยต้องเผชิญ อาจเป็นได้ทั้งโอกาสและความเสี่ยงในระยะ 5 ปีข้างหน้า มีดังนี้

1) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัล วิกฤติโควิด-19 เป็นปัจจัยเร่งให้เทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงและเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันอย่างรวดเร็ว ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และการเข้าถึงบริการภาครัฐ ตลอดจนเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ผ่านการค้าขายออนไลน์ แต่ก็ส่งผลกระทบต่อบางกลุ่มอาชีพซึ่งอาจถูกทดแทนด้วยเทคโนโลยี และซ้ำเติมปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ในกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงและ/หรือรู้เท่าทันเทคโนโลยี

2) ความร่วมมือในการลดก๊าซเรือนกระจกในระดับนานาชาติ ประชาคมโลกกำลังมุ่งหน้าสู่การพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งได้ประกาศเป้าหมายในการเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี ค.ศ. 2050 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2065 นำมาซึ่งความจำเป็นในการปรับภาคการผลิต การบริการ และการบริโภคโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มระดับโลกและหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากการกีดกันทางการค้า

3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเป็นสังคมสูงวัย ภายในปี 2566 ไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ที่มีผู้สูงอายุถึง 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด และจะเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานตามมา ส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการเร่งยกระดับขีดความสามารถและผลิตภาพแรงงาน ตลอดจนปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงานอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ระบบสวัสดิการก็ต้องได้รับการปรับปรุงให้ครอบคลุมและเพียงพอ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงในชีวิตภายหลังเกษียณ

4) ความขัดแย้งระหว่างประเทศ สงครามการค้าและสงครามทางการทหารในระยะที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) และปัจจัยการผลิตที่ไทยต้องพึ่งพาต่างประเทศ จนทำให้ราคาพลังงานและสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้น รวมถึงอาจนำไปสู่โลกที่แบ่งขั้วที่รุนแรงมากขึ้นในอนาคต ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องมีจุดยืนที่มั่นคงและสามารถพึ่งพาตนเองได้ท่ามกลางความไม่แน่นอนในระดับโลก รวมถึงใช้โอกาสนี้ในการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดการย้ายฐานการผลิตมาสู่ประเทศไทย

5) **ความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน** อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้ไทยต้องปรับปรุงกระบวนการการผลิตอาหารให้มีผลผลิตและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ก็ต้องปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศและเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน

6) **โรคอุบัติใหม่และภัยโรคระบาด** สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้ไทยต้องเตรียมความพร้อมของระบบสาธารณสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตยาและวัคซีน รวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อรองรับกับวิกฤติโรคระบาดใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต

1.2 ประเทศไทยควรก้าวต่อไปอย่างไร ท่ามกลางสถานการณ์ความท้าทายทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สศช. และภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนมีความเห็นร่วมกันว่าการปรับเปลี่ยนแบบค่อยเป็นค่อยไปเหมือนที่ผ่านมาคงไม่เพียงพออีกต่อไป โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งองค์รวม เพื่อให้สามารถพลิกโฉมประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้าได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ก้าวต่อไปของไทยจึงต้องเป็นการก้าวอย่างมีหลักการ ภายใต้แนวคิดสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) **หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อให้การพัฒนา มีความสมดุลยิ่งขึ้น 2) **แนวคิด Resilience** เพื่อให้ไทยมีภูมิคุ้มกัน “ล้มแล้ว ลุกไว” เมื่อเผชิญวิกฤติ และสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว 3) **โมเดลเศรษฐกิจ BCG** เพื่อให้ใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมดุล และ 4) **เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ หรือ SDGs** เพื่อให้การพัฒนาของไทยเป็นไปอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับทิศทางของโลก

2. พลิกโฉมประเทศไทยใน 5 ปี

2.1 เป้าหมาย 5 ปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ก้าวต่อไปของประเทศไทยใน 5 ปีข้างหน้า ภายใต้ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ตามเป้าหมายหลักของการพัฒนาจำนวน 5 ประการ ดังนี้

1) **เป้าหมายที่ 1 การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม** โดยรายได้ประชาชาติต้องเพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่า 9,300 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 300,000 บาทต่อคน/ต่อปี จากที่ในปี 2564 มีค่าอยู่ที่ประมาณ 7,097 เหรียญสหรัฐ (227,000 บาท)

2) **เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่** โดยดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ต้องอยู่ในระดับสูง จากที่มีความก้าวหน้าเพียงระดับปานกลาง ในปี 2563 กล่าวคือ คนไทยต้องมีสุขภาพดีขึ้น มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีการศึกษาที่ดี และมีขีดความสามารถมากขึ้น

3) **เป้าหมายที่ 3 การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม** โดยความแตกต่างของความเป็นอยู่ (รายจ่าย) ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ 10 และต่ำสุดร้อยละ 40 ต้องลดลงจากประมาณเกือบ 6 เท่าในปี 2563 ให้มีความแตกต่างกันน้อยกว่า 5 เท่า

4) **เป้าหมายที่ 4 การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน** โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต้องลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2570 เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2065 (พ.ศ. 2608)

5) **เป้าหมายที่ 5 การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่** ทั้งความสามารถในการรับมือภาวะฉุกเฉินทางสุขภาพ การลดความเสี่ยงจากเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศ ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล และประสิทธิภาพของรัฐ

2.2 13 หมุดหมายสู่การพลิกโฉมประเทศไทย ภายใต้ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 มิติ ดังนี้

1) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ซึ่งให้ความสำคัญกับฐานภาคการผลิตและบริการเดิมที่ไทยมีความแข็งแกร่ง โดยนำเอาการศึกษาวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิตที่มีมูลค่าสูงขึ้นและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร รวมถึงพัฒนาต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมอาหารเสริม หรืออุตสาหกรรมยา

หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
ปรับเปลี่ยนจากการพึ่งพาปริมาณนักท่องเที่ยว มาเป็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวในเมืองรอง/ชุมชน

หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
ผลักดันให้ไทยปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของภูมิภาค ตลอดจนเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่ สถานีอัดประจุไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของไทยในด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ อาทิ บริการสุขภาพแก่ชาวต่างชาติและผู้สูงอายุ รวมถึงอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ยา และวัคซีน เพื่อยกระดับความมั่นคงทางสาธารณสุขและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ

หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
พัฒนาความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ควบคู่กับการปรับปรุงระบบคมนาคมและโลจิสติกส์ เพื่อให้ไทยได้รับประโยชน์จากการค้าชายแดนที่มีมูลค่าและความสำคัญมากขึ้นในอนาคต

หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน
ดึงดูดการลงทุนและพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เพื่อแก้ไขปัญหาการชะงักงันของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Disruption) ตลอดจนสร้างรายได้และอุตสาหกรรมใหม่ให้แก่ประเทศ

2) **มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม** ซึ่งให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำ และกระจายศูนย์กลางทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ที่ดีขึ้น ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปทำงานในเมือง รวมถึงเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับพื้นที่

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยมีความเข้มแข็งและสามารถไปเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน เทคโนโลยี และองค์ความรู้ ตลอดจนสร้างการแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรมระหว่าง SMEs กับผู้ประกอบการรายใหญ่

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

มุ่งเน้นการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ โดยกำหนดพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการขยายตัวของเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

มุ่งแก้ไขปัญหาความยากจน โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลายและมีคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ ตลอดจนการปรับปรุงระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมคนทุกกลุ่มมากยิ่งขึ้น

3) **มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ซึ่งให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบจากภัยพิบัติ รวมถึงการประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ในการพัฒนาทั้งในระดับชุมชนและระดับผู้ประกอบการ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

นำเอาโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้กระบวนการผลิตและบริการมีการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของโลก โดยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการลดของเสีย และส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

มุ่งลดความเปราะบางของไทยจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยบริหารจัดการน้ำและปรับการใช้ที่ดินให้เหมาะสม ควบคู่กับการพัฒนาการแจ้งเตือนภัย เพื่อลดความเสียหายและเสริมสร้างความมั่นคงของทรัพยากรในภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

4) **มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ** ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยเชิงสถาบันของภาครัฐ ให้สามารถอำนวยความสะดวกภาคธุรกิจและประชาชน พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความสามารถมากขึ้น

หมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อรองรับภาคการผลิตเป้าหมาย และเท่าทันกับตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป ผ่านการปรับและยกระดับทักษะแรงงาน (Upskill/Reskill) การพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น รวมถึงการสร้างระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ปรับโครงสร้างภาครัฐให้ยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนกระบวนการทำงานและการให้บริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัล โดยมุ่งอำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจ และให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบที่ล้าสมัยให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในอนาคต

3. ก้าวต่อไป ก้าวไปด้วยกัน

3.1 ทุกคนจะร่วมขับเคลื่อนแผนฯ 13 ได้อย่างไร การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติไม่สามารถกระทำได้โดยใครคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคการพัฒนาต่าง ๆ อันประกอบด้วย ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย ภาคประชาสังคม ประชาคมระหว่างประเทศ รวมถึงภาคประชาชน ซึ่งจะต้องจับมือและเดินไปด้วยกัน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ฝ่าฟันอุปสรรค และนำพาประเทศไทยไปสู่เป้าหมายที่เราทุกคนต้องการ

3.2 บทบาทภาครัฐในการขับเคลื่อนแผนฯ 13 สามารถดำเนินการผ่านกลไก ใน 3 ระดับ ดังนี้

1) **กลไกเชิงยุทธศาสตร์** ได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ จำนวน 5 คณะ มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทาง ตลอดจนบูรณาการทำงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์

2) **กลไกเชิงภารกิจ** ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะทำหน้าที่ในการตอบสนองต่อทิศทางนโยบายและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

3) **กลไกระดับพื้นที่** ได้แก่ การเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ และการขับเคลื่อนแบบบูรณาการในระดับตำบล เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

3.3 บทบาทภาคีการพัฒนาในการขับเคลื่อนแผนฯ 13

1) **ภาคเอกชน** สามารถมีบทบาทในการร่วมลงทุนและพัฒนาสินค้า/บริการใหม่ ๆ ในภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ตลอดจนร่วมสนับสนุนเงินทุน องค์ความรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีในสาขาหรือกิจกรรมการพัฒนาที่มีความเชี่ยวชาญ

2) **สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัย** สามารถนำการศึกษาวิจัยที่มีอยู่มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาในแต่ละหมวดหมู่ร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ รวมถึงผลักดันให้เกิดเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและสังคมแห่งองค์ความรู้ ด้วยการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

3) **ภาคประชาสังคม** สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะการร่วมติดตามความก้าวหน้าและแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผน รวมถึงการเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่

4) **ประชาคมระหว่างประเทศ** สามารถร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความร่วมมือทางเทคนิควิชาการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยหนุนเสริมการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้สามารถบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.4 ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนฯ 13 โดยเริ่มต้นจากตัวเอง ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การแยกขยะก่อนทิ้ง การรู้จักวางแผนทางการเงิน การร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามแผน ไปจนถึงการรวมกลุ่มวิชาชีพ/วิสาหกิจชุมชนเพื่อร่วมขับเคลื่อนแผนในรายหมวดหมู่ ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมกันเดินหน้าฝ่าฟันอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ไปด้วยกัน จึงจะสามารถพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง

การเสวนา หัวข้อ “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวไปด้วยกัน”

การเสวนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้ประสบผลสำเร็จโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดย สศช. ได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนจำนวน 4 ท่าน ได้แก่ (1) นางสาวจริพร จารุกรสกุล ประธานคณะกรรมการบริษัท และประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มบริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (2) นายเรืองโรจน์ พูนผล ประธานกลุ่มบริษัท กลสิกร บิซิเนส-เทคโนโลยี กรุ๊ป (3) นายอรรถ นวราช กรรมการผู้จัดการ บริษัท สวนสามพราน จำกัด และ (4) นายนที สิทธิประศาสน์ รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานหมุนเวียน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรรมการและเลขานุการสถาบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในการเสวนา และ ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน เป็นผู้ดำเนินรายการ

การเสวนามีรูปแบบเป็นการถามตอบระหว่างผู้ดำเนินรายการกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน โดยคำถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 คำถามเกี่ยวกับแนวคิดที่มีต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และการเสริมสร้างบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ช่วงที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนและความไม่แน่นอนทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และ ช่วงที่ 3 คำถามจากผู้เข้าร่วมประชุม โดยสาระสำคัญของการเสวนาในทั้ง 3 ช่วง สรุปได้ดังนี้

ช่วงที่ 1: แนวคิดในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

1. ปัจจัยที่ผลักดันให้ประเทศไทยเกิดการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีความโดดเด่นสำหรับภาคการผลิตและภาคบริการในสาขาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจของไทยไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

โดย คุณจริพร จารุกรสกุล

ประเทศไทยมีพื้นฐานที่ดีอยู่เดิม โดยต้องอาศัยการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาสู่การเป็นเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมได้ ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้มีการระบุถึงการพัฒนาในสาขาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่ชัดเจน เพื่อตอบโจทย์อนาคตในหลายเรื่อง อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า เศรษฐกิจดิจิทัล บริการโลจิสติกส์ที่ทันสมัย รวมถึงเป้าหมายในการพัฒนาคน และการปรับปรุงภาครัฐสมัยใหม่ ทำให้ประเทศไทยยังคงมีความน่าสนใจในการเป็นจุดหมายสำหรับการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่นักลงทุนให้ความสำคัญกับความเป็นภูมิภาคเป็นหลัก ซึ่งประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพและมีความพร้อมที่จะเป็นจุดเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี โดยนอกเหนือจากประเด็นความเชื่อมโยงในระดับภูมิภาคแล้ว การตัดสินใจเลือกว่าจะลงทุนที่ประเทศใดยังขึ้นอยู่กับความสามารถของประเทศในการตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของโครงสร้างพื้นฐานที่ดี การมีแรงงานที่มีทักษะเหมาะสม หรือสิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งประเทศไทยยังสามารถตอบโจทย์เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี โดยล่าสุดบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าอันดับหนึ่งของโลก ได้เลือกประเทศไทยให้เป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้านอกประเทศจีนเป็นที่แรกของโลก

อย่างไรก็ดี เพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านเทคโนโลยีและด้านอื่น ๆ นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานที่ตืออยู่แล้วของไทยให้สามารถช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์ลงให้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก อาทิ การพัฒนาระบบราง รถไฟความเร็วสูง การพัฒนาระบบทางคู่ การสร้างถนนทางด่วนควบคู่ไปกับการวางเส้นทางรถไฟ และที่สำคัญคือการพัฒนากำลังคนของไทยให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความพร้อมสอดคล้องกัน ประกอบกับการปรับปรุงภาครัฐให้ทันสมัย กลายเป็นรัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดการเอกสารแบบดิจิทัล ทำงานอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

2. แนวทางในการใช้นวัตกรรม องค์ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร การท่องเที่ยว และบริการด้านการดูแลสุขภาพ (Wellness)

โดย คุณอรุณ นวราช

จุดแข็งที่สำคัญมาแต่เดิมของประเทศไทยคือภาคการเกษตรที่มีความหลากหลาย และมีความสามารถในการผลิตพืชผลทางการเกษตรได้ตลอดทั้งปี เกิดเป็นความมั่นคงในการผลิตอาหารในระดับประเทศ ซึ่งนำไปสู่โอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับห่วงโซ่คุณค่าทั้งในภาคการเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร การท่องเที่ยว และบริการด้านการดูแลสุขภาพ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตจากภาคการเกษตรนั้น ควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี การส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบอินทรีย์ และการยกระดับความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ภาครัฐ และสถาบันการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มเป็นสื่อกลางเพื่อสร้างความเป็นพันธมิตรในระดับพื้นที่ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยังสามารถนำไปสู่การจัดพื้นที่เปิดให้เกษตรกรมีช่องทางการตลาดในการจัดจำหน่ายผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สู่ผู้บริโภคได้เองโดยไม่ต้องผ่านการกำหนดราคาจากพ่อค้าคนกลาง ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ขณะเดียวกันภาคธุรกิจอาหารและการท่องเที่ยวก็สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและเสริมสร้างจุดขายในการให้บริการด้านการดูแลสุขภาพผ่านสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและมีคุณภาพแก่ผู้บริโภคอีกด้วย

3. การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเร่งลดก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และมุ่งสู่การเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ค.ศ. 2065

โดย คุณนที สิทธิประศาสน์

จากการประชุม COP26 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2564 ที่นายกรัฐมนตรีได้ให้ถ้อยแถลงถึงเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ที่จะเข้าสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ค.ศ. 2050 และมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-zero Emissions) ภายในปี ค.ศ. 2065 ทำให้ภาคส่วนต่าง ๆ ตื่นตัวในการลดก๊าซเรือนกระจกเพิ่มมากขึ้น และได้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนจำนวนมากเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก โดยตัวอย่างหนึ่งของความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการลดก๊าซเรือนกระจก คือ การจัดพิธีลงนามในความตกลงการเป็นศูนย์ซื้อขายคาร์บอนเครดิต ระหว่างสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2565 ซึ่งมีการเปิดตัวแพลตฟอร์ม

สำหรับการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่เรียกโดยย่อว่า FTIX ที่นอกจากจะมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตแล้ว ยังเปิดให้มีการซื้อขายไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน และใบรับรองการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนอีกด้วย โดยการซื้อขายคาร์บอนเครดิตบนแพลตฟอร์ม FTIX จะเป็นไปตามมาตรฐานของประเทศไทยภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจ (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) ที่เมืองคิงการบริหารก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) เป็นผู้ออกใบรับรองคาร์บอนเครดิต ทั้งนี้ ระบบการซื้อขายคาร์บอนเครดิตที่ถูกพัฒนาขึ้นมานั้น จะช่วยสร้างทางเลือกให้กับองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ที่มีความต้องการที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่ไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้

นอกเหนือจากความร่วมมือข้างต้น ยังมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการผ่อนคลายกฎระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่จำนวนหนึ่งในประเทศได้ตั้งเป้าหมายในการเป็น Carbon neutral หรือเป้าหมายในการใช้ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานหมุนเวียน 100 เปอร์เซ็นต์ (RE100) ส่งผลให้บริษัทต่าง ๆ ที่เป็นต้นน้ำของห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการ SMEs จำนวนมากที่เป็นต้นทางของวัตถุดิบการผลิต ต้องตั้งเป้าหมายในลักษณะเดียวกันตามไปด้วย ประกอบกับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่หลายแห่งได้แสดงความความต้องการที่จะซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ภายในระยะเวลา 2-3 ปีข้างหน้า แต่ด้วยโครงสร้างกิจการไฟฟ้าของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งกำหนดให้เอกชนผู้ผลิตไฟฟ้าต้องขายไฟฟ้าให้แก่หน่วยงานของภาครัฐเท่านั้น และไฟฟ้าที่ถูกจ่ายเข้าสู่ในระบบไม่ได้มีการแบ่งแยกระหว่างไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนกับไฟฟ้าจากพลังงานฟอสซิล ทำให้ผู้ใช้ไฟฟ้าไม่สามารถเลือกซื้อไฟฟ้าเฉพาะที่เป็นพลังงานหมุนเวียนได้ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงได้ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ในการพัฒนาระบบการซื้อขายไฟฟ้ารูปแบบใหม่ ๆ ที่อนุญาตให้เอกชนสามารถซื้อขายไฟฟ้าระหว่างกันได้โดยตรง โดยความร่วมมือดังกล่าวจะนำไปสู่การลดปริมาณการใช้พลังงานฟอสซิล ซึ่งเป็นที่มาที่สำคัญที่สุดของก๊าซเรือนกระจกจากทั่วโลก

4. การสร้างระบบนิเวศสำหรับการเรียนรู้ ที่เอื้อให้เด็กไทยและแรงงานไทยสามารถพัฒนาทักษะให้ตอบโจทย์โลกยุคใหม่และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

โดย คุณเรืองโรจน์ พูนผล

ทุนมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาทุนมนุษย์ซึ่งเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญของการพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงเน้นที่การพัฒนาและเสริมศักยภาพบุคลากรของไทยให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยการพัฒนาปัจจัยทางด้านการศึกษาที่สามารถตอบโจทย์ได้ทันสถานการณ์ และการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน ซึ่งควรแยกแยะระหว่างการเรียนรู้และการศึกษา โดยระบบนิเวศในการเรียนรู้ดังกล่าวควรรองรับสำหรับคนทุกกลุ่มทุกวัย ไม่จำเป็นต้องอยู่ในระบบการศึกษาเท่านั้นถึงจะเรียนรู้ได้ และต้องมีปรับปรุงข้อมูลองค์ความรู้ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เนื่องจากความรู้ต่าง ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ความรู้จึงมีความสำคัญน้อยกว่ากระบวนการเรียนรู้ ทักษะในการเรียนรู้รวมถึงทักษะทางสังคมและพฤติกรรม (soft skills) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ประกอบกันเป็นความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาขององค์ความรู้ที่อาจกลายเป็นความรู้เก่าที่ล้าหลังได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น เพื่อสร้างให้บุคลากรของประเทศเป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณค่า ทันท่วงทีการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นต่อการทำงาน (reskill) มีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ทักษะทางด้านอารมณ์ และมีทัศนคติรอบความคิดแบบเติบโต (growth mindset) โดยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษา จะต้องทำงานร่วมกันเพื่อออกแบบระบบนิเวศในการเรียนรู้ และแก้ปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยมองคนเป็นศูนย์กลาง และระดมความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน อาทิ การตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาที่ได้รับทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน การประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยและภาคธุรกิจเพื่อพัฒนาแรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสามารถต่อยอดด้านอาชีพ การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในการศึกษาวิจัยและแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกัน การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อช่วยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงและเป็นอิสระ

5. การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยมีหลายมิติ ทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงโอกาสด้านต่าง ๆ ตลอดจนความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ โดยประเด็นความเหลื่อมล้ำด้านรายได้เป็นปัญหาสำคัญที่เกิดจากการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียม ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างกลุ่มที่มีรายได้สูงและรายได้น้อย ดังนั้น จึงต้องสร้างโอกาสในการหารายได้และการมีอาชีพที่มั่นคงให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยให้สามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยอาศัยแนวคิดการพัฒนาและกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจลงสู่ระดับพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน เพื่อสร้างโอกาสและการกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยมีกลไกขับเคลื่อนสำคัญ คือ การจัดตั้งระเบียบเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มเติม ได้แก่ ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นแหล่งการจ้างงาน ตลอดจนสามารถที่จะดึงดูดการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองในด้านต่าง ๆ อีกด้วย

ในส่วนของประเด็นการเข้าถึงโอกาสด้านต่าง ๆ นั้น ประเทศไทยสามารถบริหารจัดการด้านโอกาสในการเข้าถึงบริการระบบสาธารณสุขได้ค่อนข้างดี แต่ยังมีเป็นประเด็นปัญหาด้านโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กไทย แม้ว่าประเทศไทยจะมีระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนับสนุนให้เด็กสามารถเข้าศึกษาได้ตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ แต่ยังคงมีความท้าทายที่สำคัญคือการรักษาให้เด็กอยู่ในระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีความต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีเด็กไทยจำนวนไม่น้อยที่หลุดออกจากระบบการศึกษาและไม่สามารถกลับเข้าไปได้ ซึ่งย่อมส่งผลการประกอบอาชีพและรายได้ของเด็กกลุ่มดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างโอกาสให้เด็กสามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถต่อยอดความรู้เพื่อสร้างอาชีพที่มีรายได้สูงขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ ยังได้มีการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีความเป็นธรรมมากขึ้น ซึ่งกลไกสำคัญจะต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ภาพรวมของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ จึงให้ความสำคัญกับ
แนวทางการพัฒนาและกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ภูมิภาค การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมทั้งสนับสนุนให้
ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเกษตรกรและชุมชน เพื่อที่จะสร้างโอกาสให้ประชาชน
มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น และสามารถลดความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยได้ในทุกมิติ

ช่วงที่ 2: แนวทางในการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนและความไม่แน่นอน ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

6. ประเด็นสำคัญในการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาของไทย เพื่อฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย
ซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และสนับสนุนให้เด็กทุกคนมีโอกาส
เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม

โดย คุณเรืองโรจน์ พูนผล

ในช่วงที่เกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีการประกาศหยุดเรียนของสถานศึกษา
ได้ส่งผลกระทบต่อต่อเนื่องของการเรียนการสอน และเป็นเหตุให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอยที่เกิดขึ้นได้
กับเด็กทุกคน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้ได้จำกัดเพียงด้านการศึกษา แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงปัญหาทาง
สังคมอีกหลายประการ โดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรงมากที่สุดคือเด็กด้อยโอกาสที่ต้องหลุดออกจาก
ระบบการศึกษา ซึ่งนอกจากจะอยู่ในสถานะการเรียนรู้ถดถอยแล้ว ยังถูกซ้ำเติมด้วยภาวะขาด
สารอาหาร เนื่องจากไม่ได้รับอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดไว้แบบไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ จึงควรแก้ไข
ปัญหาโดยการดึงเด็กเหล่านี้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยฐานข้อมูลในการระบุและคัดกรอง
เด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา เพื่อพิจารณากลยุทธ์ในการให้ความช่วยเหลือ ทั้งเพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตและด้านการศึกษา ขณะเดียวกันก็ควรมีระบบสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองมีความพยายาม
ในการส่งเด็กเหล่านั้นกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาด้วย

นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการศึกษาในภาพรวมจะต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในระบบการศึกษา
สนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยี ปรับเปลี่ยนบทบาทของระบบการศึกษาให้เป็นไปเพื่อการอำนวยความสะดวก
สะดวกและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง ตลอดจนพัฒนาการศึกษาแบบ
องค์ापพ โดยการพัฒนาให้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ สร้างโรงเรียนเสริมทักษะ พัฒนาผู้สูงอายุ
ที่มีความสามารถให้ได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ (reskill) เพื่อร่วมถ่ายทอดความรู้และทักษะไปสู่ชุมชน
การเพิ่มจำนวนครูยุคใหม่ และการออกแบบหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามสาขาวิชา (Multi-
disciplinary) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีเด็กและประชาชนเป็นศูนย์กลางสามารถเข้าถึงแหล่ง
ความรู้ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จะสามารถช่วยลดปัญหาเรื่องของความเหลื่อมล้ำได้ในทุกมิติ

7. การฟื้นฟู SMEs ในภาคการท่องเที่ยว และการปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปหลังโควิด-19

โดย คุณอรุณ นวราช

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบที่สร้างความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคและมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการท่องเที่ยวไปจากเดิม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจในการรักษาสุขภาพเพิ่มขึ้น ประกอบกับปัจจุบันมีนโยบายการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้แหล่งท่องเที่ยวและจะเป็นผลดีต่อทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว จึงเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยปรับเปลี่ยนรูปแบบในการผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการผลิตอาหารที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทย ที่สร้างชื่อเสียงในการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy tourism) ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้เป็นสินค้าและอาหารเชิงพืชสมุนไพร พืชผลตามฤดูกาล และผลผลิตจากเกษตรอินทรีย์

ทั้งนี้ การพลิกฟื้นภาคการท่องเที่ยวโดยตลอดห่วงโซ่คุณค่านั้น จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ประกอบการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มในการเปิดช่องทางในการทำตลาดและการจัดจำหน่าย รวมถึงเป็นส่วนเชื่อมโยงการผลิตและแปรรูปสินค้าทั้งเพื่อการส่งออกและการขายในประเทศ ที่สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสินค้าและบริการได้

8. การดำเนินยุทธศาสตร์ของไทยเพื่อเสริมสร้างบทบาทในห่วงโซ่มูลค่าโลก และดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ในช่วงที่มีความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์

โดย คุณจรีพร จาตุศรีสุกล

ในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่ดีและครอบคลุมพื้นที่ได้ก่อนประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่ ประกอบกับการมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ มีแรงงาน และมีโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก พร้อมด้วยสิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ไทยเป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากมีความสามารถรองรับการลงทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการเคลื่อนย้ายขยายฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมจากประเทศญี่ปุ่นมายังประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นเหตุผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของไทยในยุค “โชติช่วงชัชวาล” อย่างไรก็ดี นับจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจไทยในช่วงแรกนั้น ในเวลาต่อมาประเทศไทยกลับไม่สามารถยกระดับเศรษฐกิจสู่การเป็นประเทศรายได้สูงหรือรักษาระดับความสามารถในการดึงดูดการลงทุนขนาดใหญ่จากต่างชาติได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเนื่องจากติดกับดักของการเน้นเพียงรับจ้างผลิต (OEM) จึงขาดการพัฒนาเทคโนโลยีและการสร้างผลิตภัณฑ์ให้เป็นแบรนด์ของตนเอง

การที่ในปัจจุบันภูมิรัฐศาสตร์โลกได้เปลี่ยนไปจากเดิม มีการแบ่งขั้วของประเทศมหาอำนาจที่เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทั้งทางการค้า เทคโนโลยี และพลังงาน จนเกิดเป็นประเด็นด้านความมั่นคงระหว่างประเทศและมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางการความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุน ส่งผลให้กลุ่มทุนขนาดใหญ่เกิดความไม่มั่นใจและมองหาช่องทางในการกระจายความเสี่ยงออกจากประเทศที่มีความขัดแย้งระหว่างกัน ประเทศไทยจึงควรคงบทบาทที่เป็นกลาง และคอยพัฒนาปรับตัวให้มีความพร้อมที่จะ

รองรับการเคลื่อนย้ายฐานการลงทุนเข้ามาสู่ประเทศ ดังนั้น การที่ประเทศไทยต่อยอดการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญมาเป็นโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) ที่มีทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รถไฟความเร็วสูง ท่าเรือ และการวางแผนพัฒนาด้านกำลังคนให้สอดคล้องรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยุคใหม่ จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการทำให้ไทยเป็นจุดหมายที่กลับมามีความน่าสนใจในการลงทุนอีกครั้ง โดยสิ่งที่ควรดำเนินการคือการสำรวจความต้องการของนักลงทุนกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งสอบถามและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดของผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์และมาตรการต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสม โดยควรมีการวางแผนที่ครอบคลุม ทั้งระดับแผนแม่บทและแผนงานโครงการในการดึงดูดและรองรับการลงทุนจากต่างชาติ ที่เน้นการสร้างมูลค่าและเกิดความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจไทยที่ชัดเจน ทั้งในการพัฒนาคลัสเตอร์ที่เป็นการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าภายในประเทศ และการกระจายโอกาสร่วมได้รับประโยชน์จากการลงทุนให้ถึงผู้ประกอบการรายย่อยของไทย โดยทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการจะต้องร่วมมือกันทำงานในเชิงรุก และมีระบบการส่งต่อแผนการดำเนินงานลงสู่ระดับหน่วยงานปฏิบัติอย่างชัดเจน

9. การเสริมสร้างความสามารถในการรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดย คุณนที สิทธิประศาสน์

เนื่องจากเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของก๊าซเรือนกระจก และภาคพลังงานของประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งประเทศ ดังนั้น การพลิกโฉมประเทศไทยในด้านพลังงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพลิกโฉมในลักษณะของการปรับปรุงและผ่อนคลายกฎระเบียบ (Deregulation) โดยการเปิดเสรีระบบกิจการไฟฟ้าให้มีการซื้อขายไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ การที่ผู้ใช้ไฟฟ้าไม่สามารถเข้าถึงไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานหมุนเวียน (RE100) อาจเป็นเหตุให้บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่จำนวนหนึ่งตัดสินใจย้ายฐานการผลิตออกจากประเทศไทยในอนาคตได้

นอกจากนี้ การพัฒนาโลกของคาร์บอนเครดิตให้มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนให้ผู้ที่มีความพร้อมทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร มีแรงจูงใจในการลดก๊าซเรือนกระจกเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังส่งเสริมให้การลดก๊าซเรือนกระจกมีต้นทุนที่ต่ำลง โดยแพลตฟอร์ม FTIX ที่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้การซื้อขายคาร์บอนเครดิตเป็นไปอย่างโปร่งใส เข้าถึงได้ง่าย มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับการซื้อขายคาร์บอนเครดิตทั้งในปริมาณมากและปริมาณน้อย และสามารถตอบสนองความต้องการลดก๊าซเรือนกระจกที่หลากหลาย รวมถึงความต้องการจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน ทั้งนี้ ภาคเอกชนโดยรวมมีความต้องการที่จะเดินหน้าในการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง และพร้อมที่จะร่วมมือกับภาครัฐ แต่ภาครัฐควรปรับปรุงการทำงานให้มีความฉับไวและทันกับความต้องการของภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น

10. แนวทางการดำเนินงานของ สศช. เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญภายในประเทศหรือในระดับโลก จนทำให้เนื้อหาบางส่วนในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาฯ ระยะ 5 ปี มิได้มีความตายตัว ในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ ก็ยังสามารถมีการปรับปรุงได้ตามสถานการณ์ โดยที่ผ่านมาในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ประเทศไทยเคยประสบวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาความถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง (recession) ในขณะนั้นก็ได้มีการปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่นเดียวกันในอนาคตหากมีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบรุนแรงเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า ก็ต้องอาศัยการร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสม โดยวิเคราะห์จากผลกระทบที่เกิดขึ้นและนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาปรับแผนให้สามารถรองรับกับสถานการณ์นั้นๆ

ทั้งนี้ ในระหว่างกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 นี้ ก็ได้มีการประเมินถึงแนวโน้มของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในระดับโลกหลายประการที่นำไปสู่การดำเนินงานของภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ซึ่งแม้ประเทศไทยจะยังขาดกำลังคนที่มีทักษะดิจิทัล ก็ได้มีการพิจารณามาตรการดึงดูดกำลังคนมีทักษะ ความเชี่ยวชาญสูง ให้สามารถเข้ามาอยู่อาศัยและทำงานในประเทศไทยได้สะดวกยิ่งขึ้น ผ่านมาตรการ วีซ่าพำนักระยะยาว (long-term residence visa) ที่มีการประกาศใช้แล้ว พร้อมทั้งมีการดึงดูดเม็ดเงินลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต อาทิ รถยนต์ไฟฟ้า ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ก็ได้มีการหารือและนำไปสู่การออกมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ทั้งนี้ นอกเหนือจากการนำเข้าเงินลงทุนแล้วยังมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงสู่ห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ และเกิดความต่อเนื่องของการยกระดับการพัฒนาไปยังส่วนอื่น เพื่อให้มั่นใจว่าการนำเข้าทุนต่างชาติจะนำมาซึ่งการส่งต่อผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมสู่ประชาชนคนไทยให้ได้มากที่สุด ซึ่งจะมีการดำเนินการในรายละเอียดต่อไป นอกจากนี้ ในส่วนของการส่งเสริมพลังงานทางเลือก (RE100) ซึ่งมีอุปสงค์จากภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมากนั้น กระทรวงพลังงานอยู่ระหว่างการเพิ่มการผลิตพลังงานทางเลือก และมีการระบุถึงการเพิ่มสัดส่วนพลังงานทางเลือกไว้ในแผนพัฒนาฯ กำลังการผลิตพลังงานไฟฟ้าระยะยาว เพื่อให้เพียงพอรองรับปริมาณความต้องการใช้พลังงานทางเลือกในอนาคต อันนำมาสู่แนวทางการปรับโครงสร้างพลังงานของประเทศ เพื่อพลิกโฉมด้านพลังงานซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประเทศไทยในอนาคต ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์หรือมีเหตุการณ์สำคัญที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นก็สามารถปรับแผนพัฒนาฯ ระยะ 5 ปี ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงที่ 3: การตอบคำถามจากผู้เข้าร่วมประชุม

11. การให้ความสำคัญกับข้อมูลแผนชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กับแผนระดับที่ 3 และแผนในระดับพื้นที่

โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้มีการจัดทำโดยนำข้อมูลทั้งระดับจังหวัด และระดับชุมชน มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงนโยบายไปสู่ระดับพื้นที่และชุมชนได้ ซึ่ง สศช. ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จำนวน 5 คณะ ซึ่งจะมีคณะทำงานที่รับผิดชอบทำหน้าที่เพื่อขับเคลื่อนหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่และชุมชน และยังมีกลไกคณะกรรมการในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและถ่ายทอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงแผนพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งจะมีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ต่อไป นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีคณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการพัฒนามากยิ่งขึ้น เพื่อผลักดันไปสู่กระบวนการขอรับงบประมาณในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ

ในส่วนของกลไกการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ นั้น สศช. ได้ประสานงานกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อให้ใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนการกลั่นกรองแผนงานโครงการต่าง ๆ โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2566 แล้ว และจะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปในอนาคต ซึ่งหน่วยงานจะต้องเสนอแผนงานโครงการต่าง ๆ ที่มีการถ่ายระดับลงมาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปี ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

12. การผลักดันให้ภาคธุรกิจหันมาสนใจเรื่องความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

โดย คุณนที สิทธิประศาสน์

ในปัจจุบันภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเห็นความสำคัญของความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น และมีความพยายามที่จะตอบสนองนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่ายังคงมีกิจการจำนวนหนึ่งที่ดำเนินธุรกิจโดยขาดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การผลักดันให้ภาคธุรกิจใส่ใจเรื่องความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้นในระยะต่อไปจึงไม่ควรใช้เพียงแค่มาตรการในเชิงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ดังเช่นที่ผ่านมา แต่ควรเพิ่มมาตรการเชิงบังคับ ทั้งเพื่อให้รางวัลกับกิจการที่ดีมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม

โดยตัวอย่างของมาตรการเชิงบังคับ คือ การใช้ระบบการซื้อขายใบอนุญาตการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading Scheme หรือ Cap and Trade) ในสหภาพยุโรป ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกเกินกว่าระดับที่กำหนดจะต้องจ่ายเงินค่าปรับ ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าระดับที่กำหนดได้ สามารถนำส่วนต่างของก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้ไปขายเป็นคาร์บอนเครดิต ดังนั้น มาตรการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกในประเทศไทยจึงควร

ปรับเปลี่ยนจากรูปแบบสมัครใจเป็นภาคบังคับ โดยกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจต้องรายงานปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและแผนการลดก๊าซเรือนกระจกเป็นประจำทุกปี ร่วมกับการใช้ภาษีคาร์บอนเพื่อจูงใจให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ในการนำภาษีคาร์บอนมาใช้ ควรผ่านการหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพิจารณาว่าควรนำมาใช้กับกิจการในลักษณะใดและอุตสาหกรรมประเภทใด ซึ่งจำเป็นต้องนำข้อมูลด้านการใช้พลังงานของกิจการและอุตสาหกรรมแต่ละประเภท รวมถึงนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาครัฐมาพิจารณาประกอบ เพื่อให้การใช้ภาษีคาร์บอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

13. ปัญหาคนรุ่นใหม่อยากย้ายประเทศ

โดย คุณเรืองโรจน์ พูนผล

การสร้างประเทศไทยให้มีความน่าอยู่ในระยะยาวเป็นโจทย์สำคัญของประเทศ โดยปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยให้ประเทศไทยน่าอยู่ ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสที่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น โครงสร้างพื้นฐานทั้งทางกายภาพและระบบเศรษฐกิจที่ส่งเสริมให้คนมีโอกาสและมีคุณภาพชีวิตที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมเป็นธรรมและมีคนเป็นศูนย์กลาง

การพัฒนาประเทศให้น่าอยู่อย่างเป็นรูปธรรมจึงควรเน้นการวัดผลที่คุณภาพชีวิตประชาชนมากกว่าตัวเลข GDP โดยควรพิจารณากำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาที่สามารถประเมินถึงความเป็นอยู่ของประชาชนได้จริง สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำที่ลดลง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ก็ควรคำนึงถึงผลในการยกระดับพื้นฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงควรเน้นการกระจายโอกาสในการเข้าถึง การสนับสนุนทรัพยากรในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะการสร้างโอกาสให้แก่คนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญที่ช่วยพัฒนาประเทศต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลงทุนด้านเทคโนโลยีที่หากประเทศไทยสามารถพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างธุรกิจสตาร์ทอัพให้มีมูลค่าบริษัทมากกว่า 1 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ (Unicorn) และสนับสนุนกลุ่มอาชีพและธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้เติบโตได้ ก็จะเป็นโอกาสที่ดีที่จะดึงดูดกำลังคนคุณภาพทั้งคนไทยและต่างชาติให้เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย รวมทั้งอาจนำมาซึ่งปรากฏการณ์สมองไหลกลับ (reverse brain drain) เพื่อดึงดูดคนไทยที่มีคุณภาพในต่างแดนให้กลับมามีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจไทยและการพัฒนาประเทศไทยต่อไป

14. การนำ Soft Power มาใช้ประโยชน์สำหรับประเทศไทย

โดย คุณอรุณ นวราช

ตัวอย่างประเทศที่มีซอฟต์แวร์พาวเวอร์อย่างชัดเจนในยุคปัจจุบัน คือ ประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งดำเนินนโยบายส่งออกวัฒนธรรมผ่านการใช้อุตสาหกรรมบันเทิงเป็นเครื่องมือในการขยายอิทธิพลไปสู่ประเทศต่าง ๆ ในเชิงของการสร้างความยอมรับและความนิยมในสินค้าและบริการที่หลากหลาย จนนำไปสู่ความสำเร็จในการส่งออกสินค้าสู่ตลาดโลกและการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าประเทศ ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยก็มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์สืบสานมาอย่างยาวนาน ซึ่งหนึ่งในวัฒนธรรมไทยที่สำคัญและมีศักยภาพในการเป็นซอฟต์แวร์พาวเวอร์ได้ คือ อุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งประเทศไทยมีทั้งความโดดเด่นของรสชาติและ

วัตถุดิบ อีกทั้งยังมีความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร จึงมีศักยภาพที่จะมีบทบาทในฐานะประเทศมหาอำนาจทางด้านอาหารได้ในระดับโลก ซึ่งในการยกระดับอุตสาหกรรมอาหารของไทยให้อยู่ในระดับชั้นนำของโลกนั้น ต้องอาศัยการส่งเสริมสนับสนุนตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำในภาคการเกษตรที่ควรสร้างแรงจูงใจให้ปรับเปลี่ยนสู่การทำเกษตรอินทรีย์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า จนถึงยกระดับมาตรฐานการผลิตอาหารในระดับอุตสาหกรรม และขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อีกทั้งยังควรให้ความสำคัญกับการสร้างพันธมิตรระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยควรเริ่มต้นจากการสร้างแรงจูงใจในระดับพื้นที่ก่อนขยายผลไปสู่ภาคส่วนอื่น ๆ โดยอาจใช้มาตรการทางภาษีเพื่อลดต้นทุนในการผลิต และการสนับสนุนการผลิตสินค้าที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สอดคล้องกับกระแสความร่วมมือในการลดเรือนกระจกในระดับนานาชาติ

15. ความสามารถในการแข่งขันของไทยในการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเวียดนาม

โดย คุณจรีพร จาตุศรีกุล

สำหรับการเป็นศูนย์กลางฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า ประเทศไทยยังถือว่ามีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เนื่องจากไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์สันดาปภายในมาเป็นเวลานาน โดยมีปริมาณการส่งออกเป็นอันดับที่ 11 ของโลก และมีความพร้อมในหลายด้าน ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ อีกทั้งรัฐบาลยังมีนโยบายที่ชัดเจนในการดึงดูดผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศ โดยความได้เปรียบต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้ผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุดของโลกจากประเทศจีน ตัดสินใจเข้ามาลงทุนสร้างฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นประเทศแรกที่ได้รับการเลือกให้เป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้านอกประเทศจีน นอกจากนี้ ยังมีผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่อยู่ใน 10 อันดับแรกของจีนอีกจำนวนหนึ่ง แสดงความสนใจที่จะมาลงทุนในประเทศไทย ในขณะที่เวียดนามยังไม่ประสบความสำเร็จในการดึงดูดผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าจากต่างประเทศมากเท่าที่ควร เนื่องด้วยศักยภาพของการผลิตยานยนต์ในปัจจุบันของเวียดนามยังห่างจากไทยค่อนข้างมาก

ทั้งนี้ การที่บริษัท Vingroup ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของเวียดนามได้สร้างแบรนด์รถยนต์ไฟฟ้าภายใต้ชื่อ Vinfast และมีการส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ ทำให้มีคนจำนวนมากเข้าใจไปว่าเวียดนามมีการพัฒนาทางด้านยานยนต์ไฟฟ้าที่ก้าวหน้ามากกว่าไทย อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่ค่อนข้างคลาดเคลื่อน เนื่องจาก Vinfast เป็นแบรนด์รถยนต์ไฟฟ้าจากผู้ผลิตเอกชนเพียงรายเดียวไม่สามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวมได้ และในขณะเดียวกัน การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของผู้ประกอบการไทยก็ได้พัฒนาไปมาก โดยมีผู้ประกอบการที่ได้พัฒนายานยนต์ไฟฟ้าภายใต้แบรนด์ของตนเอง อาทิ บริษัท Energy Absolute ที่ได้พัฒนารถยนต์ไฟฟ้าภายใต้แบรนด์ Mine Bus รวมทั้งยังมีผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับจ้างผลิตให้กับแบรนด์ของต่างประเทศ อาทิ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ที่ร่วมมือกับบริษัทฟ็อกซ์คอนน์จากไต้หวัน ตั้งโรงงานผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทย

16. กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กับการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา

โดย คุณเรืองโรจน์ พูนผล

การกู้ยืมเงินสำหรับการศึกษาเป็นเรื่องที่จำเป็นและเหมาะสม เนื่องจากเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะที่สร้างรายได้ในการประกอบอาชีพในอนาคต ในกรณีที่มีผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาบางส่วนไม่ชำระคืนหนี้ นั้น อาจต้องมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริง

ซึ่งอย่างไรก็ดี ควรมีการพิจารณาปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำหรือไม่มีค่าใช้จ่าย ในขณะเดียวกันหลักสูตรการศึกษาและทักษะที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียนก็ต้องมีคุณภาพ ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น การมีสถาบันที่จัดหลักสูตรพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีแบบไม่เสียค่าใช้จ่ายตลอดการศึกษา โดยมีระบบหักค่าใช้จ่ายส่งคืนกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นอัตราส่วนร้อยละของเงินเดือนที่ได้รับภายหลังจากการประกอบอาชีพในระยะเวลาที่กำหนดแบบอัตโนมัติ การจัดหลักสูตรการพัฒนาความสามารถที่เฉพาะเจาะจง (Micro-Credentials) และการใช้เทคโนโลยีในระบบการเรียนการสอนที่จะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและลดต้นทุนในการเข้าถึงการศึกษาได้ ประกอบกับการให้ความรู้ความเข้าใจด้านวินัยทางการเงินและการวางแผนทางการเงิน เป็นต้น

17. แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐตามหมวดหมู่ที่ 13 ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

โดย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐตามหมวดหมู่ที่ 13 ถือเป็นเรื่องที่ยากที่สุดของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เนื่องจากระบบราชการมีขนาดใหญ่มากและอยู่มานาน การปฏิรูประบบราชการต้องอาศัยการบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งต่างก็มีกฎระเบียบภายในของแต่ละหน่วยงานเองที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ สิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพภาครัฐคือการปรับปรุงกฎระเบียบภาครัฐที่ล้าสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุมัติอนุญาตต่างๆ ที่ต้องมีการอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น ประกอบกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการภาครัฐ เพื่อปรับปรุงการให้บริการภาครัฐ ให้การติดต่อราชการเป็นไปอย่างสะดวกและง่ายขึ้น อีกทั้งการนำระบบเข้ามากำกับกระบวนการทำงาน เพื่อให้การใช้ดุลยพินิจเกิดขึ้นน้อยที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องอาศัยการหารือร่วมกันของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป

สรุปความเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมที่ได้แสดงผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งทาง เฟซบุ๊ก ยูทูบ และ โปรแกรม Poll Everywhere ในช่วงเวลาของการประชุม มีประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนากลไกเชิงพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ควรมีการปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานของภาครัฐ โดยสนับสนุนให้อำเภอเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการพัฒนาภายในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ อบต. มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่เป้าหมาย โดยควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่หน่วยงานภาครัฐในส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และวิธีการในการแปลงเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนากลไกในระดับชุมชน โดยอาศัยพลังความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร” เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งสถาบันการเงินระดับชุมชน การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น

2. ความคาดหวังต่อการทำงานของ สสช. ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สสช. ควรทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนา นโยบายและโครงการใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในการพลิกโฉมประเทศได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงแค่การดำเนินการตามโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบแบบเดิม นอกจากนี้ สสช. ควรออกแบบวิธีการที่ชัดเจนในการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนฯ รวมถึงการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลสำเร็จของแผนฯ

3. การพัฒนาทักษะของกำลังคน ควรมีการวางแผนพัฒนากำลังคนและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้ความสำคัญกับอาชีวศึกษาในการพัฒนาแรงงานสมรรถนะสูงเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งการปรับปรุงระบบการศึกษาและการเรียนรู้ให้มุ่งเน้นที่การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ องค์ความรู้สมัยใหม่ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี และทักษะชีวิต (Life Skill) นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำแผนรองรับปัญหาการว่างงานอันเนื่องมาจากการทดแทนแรงงานคนด้วยเทคโนโลยี ซึ่งมีแนวโน้มจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต

4. การลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาความคุ้มครองทางสังคม ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มรายได้และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีให้กับกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด ซึ่งรวมถึงการแก้ปัญหาปากท้องที่เกิดจากการขึ้นราคาของสินค้าในหมวดอาหารและพลังงาน นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุในวัยเกษียณที่มีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่อยู่ในระบบประกันสังคม รัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ โดยความคุ้มครองที่คนวัยเกษียณได้รับควรสอดคล้องกับค่าครองชีพและแนวโน้มของอัตราเงินเฟ้อในอนาคต

5. การส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืน ควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) และนโยบาย BCG และก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายมิติ ทั้งการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและการลดผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
กรุงเทพฯ 10100

